Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

22 martie 2017 * [i]

„Trimitere preliminară — Cooperare judiciară în materie penală — Directiva 2012/13/UE — Dreptul la informare în cadrul procedurilor penale — Dreptul la informare cu privire la acuzare — Notificarea unei ordonanțe penale — Modalități — Desemnarea obligatorie a unui mandatar — Persoană suspectată nerezidentă și fără domiciliu fix — Termen de opoziție care curge de la notificarea mandatarului”

În cauzele conexate C-124/16, C-188/16 și C-213/16,

având ca obiect cereri de decizie preliminară în temeiul articolului 267 TFUE, introduse de Amtsgericht München (Tribunalul Districtual München, Germania), prin deciziile din 19 februarie 2016 (C-124/16) și din 12 aprilie 2016 (C-213/16), primite de Curte la 29 februarie și, respectiv, la 18 aprilie 2016, și de Landgericht München I (Tribunalul Regional München I, Germania), prin decizia din 23 martie 2016 (C-188/16), primită de Curte la 4 aprilie 2016, în procedurile penale împotriva

Ianos Tranca (C-124/16),

Tanja Reiter (C-213/16)

și

Ionel Opria (C-188/16),

cu participarea:

Staatsanwaltschaft München I,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul J. L. da Cruz Vilaça, președinte de cameră, domnul A. Tizzano (raportor), vicepreședinte al Curții, doamna M. Berger și domnii A. Borg Barthet și F. Biltgen, judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Staatsanwaltschaft München, de H. Komprobst, în calitate de agent;

* Limba de procedură: germana.

— pentru guvernul german, de T. Henze și de M. Hellmann, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Europeană, de R. Troosters și de S. Grünheid, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 2, a articolului 3 alineatul (1) litera (c), precum și a articolului 6 alineatele (1) și (3) din Directiva 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale (JO 2012, L 142, p. 1).

2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul unor proceduri penale îndreptate împotriva domnilor Ianos Tranca și Ionel Opria, pentru furt, precum și împotriva doamnei Tanja Reiter, pentru loviri sau alte violențe și opunerea de rezistență în fața forțelor de ordine.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Articolul 2 alineatul (1) din Directiva 2012/13 delimitează domeniul de aplicare al acesteia din urmă în termenii următori:

„Prezenta directivă se aplică din momentul în care o persoană este informată de către autoritățile competente ale unui stat membru cu privire la faptul că este suspectată sau acuzată de săvârșirea unei infracțiuni, până în momentul finalizării procedurilor, prin aceasta înțelegându-se hotărârea definitivă în legătură cu întrebarea dacă persoana suspectată sau acuzată a comis infracțiunea, inclusiv, dacă este cazul, pronunțarea sentinței și soluționarea unei căi de atac.”

4 Articolul 3 alineatul (1) din această directivă definește dreptul la informare cu privire la drepturi după cum urmează:

„Statele membre se asigură că persoanele suspectate sau acuzate sunt informate prompt cu privire la cel puțin următoarele drepturi procedurale, astfel cum se aplică în dreptul intern, pentru a asigura posibilitatea exercitării efective a drepturilor respective:

[…]

(c) dreptul de a fi informat cu privire la acuzare, în conformitate cu articolul 6;

[…]”

5 Articolul 6 din directiva menționată, intitulat „Dreptul la informare cu privire la acuzare” prevede la alineatele (1) și (3):

„(1) Statele membre se asigură că persoanele suspectate sau acuzate primesc informații cu privire la fapta penală de a cărei comitere acestea sunt suspectate sau acuzate. Informațiile respective se furnizează cu promptitudine și cu detaliile necesare pentru a se putea garanta caracterul echitabil al procedurilor și exercitarea efectivă a dreptului la apărare.

[…]

(3) Statele membre se asigură că, cel târziu la prezentarea fondului acuzării în instanță, se oferă informații detaliate cu privire la acuzare, inclusiv natura și încadrarea juridică a infracțiunii, precum și forma de participare a persoanei acuzate.”

Dreptul german

6 Articolul 44 din Strafprozessordnung (Codul de procedură penală, denumit în continuare „StPO”) prevede:

„În cazul în care o persoană este împiedicată să respecte un termen, fără ca aceasta să rezulte din culpa sa, trebuie să i se acorde, la cerere, o repunere în termen. Se consideră că nerespectarea termenului de exercitare a căii de atac nu rezultă din culpa respectivei persoane dacă aceasta nu a fost informată în conformitate cu articolul 35 bis prima și a doua teză […]”

7 Articolul 116 din StPO prevede:

„(1) Instanța va suspenda executarea unui mandat de arestare motivat exclusiv prin riscul sustragerii de la procedură atunci când se poate dovedi în mod suficient că se așteaptă ca scopul arestului preventiv să poată fi atins și prin măsuri mai puțin coercitive. Se pot lua în considerare […]

[…]

4. constituirea de către persoana acuzată sau de altă persoană a unei garanții adecvate.”

8 Articolul 116a alineatul 3 din StPO are următorul cuprins:

„Persoana acuzată care solicită suspendarea executării mandatului de arestare în schimbul constituirii unei garanții și care nu locuiește în domeniul de aplicare teritorial al acestei legi este obligat să mandateze în scopul notificării o persoană care locuiește în circumscripția teritorială a instanței competente.”

9 Articolul 127a din StPO prevede:

„(1) Dacă persoana acuzată nu are domiciliul fix sau reședința în domeniul de aplicare teritorial al prezentei legi și sunt îndeplinite cerințele pentru emiterea unui mandat de arestare numai din cauza riscului de sustragere, se poate renunța la dispunerea sau la menținerea arestării sale în cazul în care:

1. există posibilitatea ca infracțiunea comisă să nu fie sancționată cu o pedeapsă privativă de libertate sau cu o măsură de siguranță privativă de libertate și

2. persoana acuzată furnizează o garanție corespunzătoare care să acopere amenda estimată și cheltuielile aferente procedurii.

(2) Articolul 116a alineatele 1 și 3 se aplică *mutatis mutandis*.”

10 Articolul 132 alineatul 1 din StPO prevede:

„Dacă persoana suspectată asupra căreia planează o puternică suspiciune că a săvârșit o faptă penală nu are domiciliul fix sau reședința în domeniul de aplicare teritorial al prezentei legi, dar nu sunt îndeplinite cerințele pentru emiterea unui mandat de arestare, se poate ordona, în scopul garantării desfășurării procedurii penale, ca persoana suspectată:

1. să furnizeze o garanție corespunzătoare care să acopere amenda estimată și cheltuielile aferente procedurii și

2. să mandateze în scopul notificării o persoană care locuiește în circumscripția teritorială a instanței competente.”

11 Articolul 410 din StPO are următorul cuprins:

„(1) Persoana suspectată poate contesta ordonanța penală formulând, în termen de două săptămâni de la notificarea acesteia, o opoziție la instanța care a emis ordonanța, în scris sau prin proces-verbal la grefă. […]

(2) Opoziția se poate limita la anumite aspecte.

(3) Dacă o ordonanță penală nu a fost contestată în termenul prevăzut, ea dobândește caracterul unei hotărâri judecătorești având autoritate de lucru judecat.”

Litigiile principale și întrebările preliminare

Cauzele C-124/16 și C-213/16

12 În cauza C-124/16, domnul Tranca, acuzat de furt, este pasibil de o amendă cuprinsă între 20 și 30 de zile-amendă. În cauza C-213/16, doamna Reiter, acuzată de loviri sau alte violențe și de opunerea de rezistență în fața forțelor de ordine, este pasibilă de o amendă cuprinsă între 50 și 70 de zile-amendă. Din aceste decizii de trimitere reiese că nici domnul Tranca, nici doamna Reiter nu au domiciliul fix sau reședința nici în Germania, nici în țara lor de origine.

13 Parchetul din München a solicitat judecătorului de instrucție competent din cadrul Amtsgericht München (Tribunalul Districtual München, Germania) să emită mandate de arestare împotriva lor, pentru a-i menține în stare de arest preventiv, din cauza riscului ca aceștia să fugă.

14 Instanța de trimitere subliniază în această privință că, în momentul examinării acestei cereri, judecătorul de instrucție trebuie, conform dreptului german, să aprecieze mai ales caracterul proporțional al detenției și, în acest scop, să verifice dacă pot fi avute în vedere măsuri mai puțin constrângătoare decât aceasta.

15 Astfel, în cazuri precum litigiile principale, articolele 116, 116a și 127a din StPO prevăd mai ales că judecătorul suspendă executarea unui mandat de arestare motivat numai de riscul ca persoana acuzată să fugă atunci când aceasta poate constitui o garanție corespunzătoare care să acopere cuantumul previzibil al amenzii care va putea să îi fie aplicată.

16 De asemenea, reiese din aceste articole că o persoană acuzată care nu are reședința pe teritoriul german, împotriva căreia a fost emis un astfel de mandat de arestare, este ținută să desemneze un mandatar pentru a primi notificările măsurilor sau ale actelor care o privesc.

17 Cu toate acestea, în cadrul examinării care precedă emiterea sau executarea mandatului de arestare, judecătorul de instrucție trebuie să verifice și dacă astfel de măsuri alternative permit asigurarea închiderii rapide a procedurii penale în aceleași condiții ca în cazul în care persoana acuzată ar fi fost arestată preventiv.

18 Or, nu s-ar întâmpla așa decât dacă ar fi posibil ca inculpatului să i se notifice o ordonanță penală astfel încât aceasta să poată rămâne definitivă. În special, atunci când domiciliul inculpatului nu este cunoscut, aceasta ar presupune ca ordonanța penală să poată să fie notificată mandatarului acestuia și ca această notificare să determine curgerea termenului de opoziție, la împlinirea căruia ordonanța penală respectivă dobândește autoritate de lucru judecat și devine executorie.

19 Cu toate acestea, instanța de trimitere pune la îndoială conformitatea procedurii ordonanței penale prevăzute de dreptul german cu Directiva 2012/13, astfel cum a fost interpretată de Curte în Hotărârea din 15 octombrie 2015, Covaci (C-216/14, EU:C:2015:686).

20 În această hotărâre, Curtea a declarat că articolul 2, articolul 3 alineatul (1) litera (c), precum și articolul 6 alineatele (1) și (3) din Directiva 2012/13 trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei legislații a unui stat membru care, în cadrul unei proceduri penale, impune persoanei acuzate care nu are reședința în acest stat membru să desemneze un mandatar în vederea notificării unei ordonanțe penale care o privește, cu condiția ca această persoană să beneficieze în mod efectiv de integralitatea termenului acordat pentru a formula o opoziție împotriva ordonanței menționate, adică termenul respectiv nu poate fi redus cu timpul necesar mandatarului pentru a face ca ordonanța în cauză să parvină destinatarului său.

21 Or, potrivit instanței de trimitere, această soluție, aplicată procedurilor pendinte în fața sa, în care domiciliul persoanelor acuzate nu este cunoscut, ar avea drept consecință împiedicarea rămânerii definitive a ordonanței penale. Astfel, cum aceasta nu poate fi înmânată personal destinatarului, termenul de opoziție nu ar putea începe să curgă.

22 Problema care se pune, așadar, potrivit acestei instanțe, este dacă dreptul german este conform dreptului Uniunii, așa cum este interpretat de Curte, în măsura în care dreptul național menționat este interpretat în sensul că notificarea unei ordonanțe penale mandatarului unei persoane acuzate care nu dispune de un domiciliu cunoscut determină curgerea termenului de opoziție împotriva acestei ordonanțe, însă și în sensul că, în ipoteza în care aceasta este, prin urmare, decăzută din termen, ea dispune totuși de posibilitatea de a solicita o repunere în termen pentru a formula opoziție împotriva ordonanței amintite.

23 Instanța de trimitere arată că alternativa la această posibilitate de a recurge la un mandatar – în condițiile în care persoana acuzată nu are un domiciliu cunoscut –, care ar consta deci în executarea mandatului de arestare emis împotriva acesteia și deținerea ei, pentru a fi posibil să i se notifice ordonanța penală, ar părea mai constrângătoare decât interpretarea propusă a dreptului național. Instanța de trimitere consideră totodată că această interpretare respectă principiul procesului echitabil, în măsura în care persoana acuzată cunoaște numele și adresa mandatarului, a fost informată de rolul acestuia și rămâne liberă să caute să afle de la acesta din urmă informații referitoare la emiterea ordonanței penale împotriva sa.

24 În acest context, Amtsgericht München (Tribunalul Districtual München) a hotărât să suspende judecarea cauzelor privind emiterea mandatelor de arestare respective și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare, formulate în termeni identici în cauzele C-124/16 și C-213/16:

„1) Articolul 2 și articolul 6 alineatele (1) și (3) din Directiva 2012/13 se opun unei dispoziții naționale a unui stat membru:

potrivit căreia o persoană acuzată într-un proces penal care nu are reședința în respectivul stat membru trebuie să desemneze un mandatar pentru notificarea unei ordonanțe penale împotriva sa,

chiar și atunci când, în consecință, persoana acuzată nu dispune de termenul integral pentru formularea unei opoziții la ordonanța penală,

dar nu dispune nici de o adresă la care să i se poată notifica ordonanța penală într-un mod de natură să ateste notificarea în discuție, iar comunicarea numelui și adresei unui mandatar căruia i se poate transmite ordonanța penală cu confirmare de primire permite ca aceasta din urmă să primească informații actualizate?

2) Articolul 2 alineatul (1) și articolul 6 alineatele (1) și (3) din Directiva 2012/13 se opun unei dispoziții naționale

potrivit căreia persoana acuzată dintr-un proces penal care nu are reședința în respectivul stat membru trebuie să desemneze un mandatar pentru notificarea unei ordonanțe penale împotriva sa,

iar pentru ca termenul de opoziție să curgă prevede că este suficientă notificarea ordonanței către mandatar,

atunci când, ca urmare, persoana suspectată care este decăzută din termen poate solicita repunerea în termen, pentru simplul motiv că ordonanța penală i-a fost retransmisă și că a formulat opoziție în termenul prevăzut calculat de la retransmiterea acesteia, așadar atunci când prin repunerea în termen poate beneficia ulterior de termenul integral de opoziție,

chiar și atunci când legea prevede ca regulă faptul că, în cazul decăderii din termen, ordonanța [penală] devine executorie?

Cauza C-188/16

25 Domnul Opria, resortisant român, este acuzat de furt în Germania. Din decizia de trimitere reiese că această persoană nu dispune de un domiciliu sau de o reședință fixă nici pe teritoriul german, nici în țara sa de origine.

26 Domnul Opria a desemnat un mandatar pentru a primi notificarea oricărei măsuri penale care l-ar viza. La cererea Ministerului Public, Amtsgericht München (Tribunalul Districtual München) a pronunțat la 13 octombrie 2015 o ordonanță penală împotriva lui și i-a aplicat o amendă de 300 de euro. Această ordonanță penală a fost notificată mandatarului desemnat, care a confirmat primirea documentelor la 27 octombrie 2015.

27 De vreme ce nicio declarație a persoanei acuzate nu a parvenit tribunalului respectiv în termenul de opoziție prevăzut, la 11 noiembrie 2015, secretarul-grefier al tribunalului menționat a aplicat pe ordonanța respectivă mențiunea conform căreia aceasta a dobândit autoritate de lucru judecat.

28 Referindu-se la Hotărârea din 15 octombrie 2015, Covaci (C-216/14, EU:C:2015:686), Ministerul Public, în calitate de autoritate competentă cu privire la executarea pedepsei, după ce i s-au respins mai multe acțiuni care vizau stabilirea legalității executării pedepsei, a solicitat secretarului-grefier să elimine mențiunea respectivă. Această cerere a fost respinsă prin decizia din 2 februarie 2016. Ulterior, Ministerul Public a formulat o acțiune în acest sens în fața Amtsgericht München (Tribunalul Districtual München), care, prin ordonanța din 17 februarie 2016, a respins-o ca inadmisibilă. Prin urmare, la 22 februarie 2016, acesta a sesizat, în ultimă instanță, Landgericht München I (Tribunalul Regional München I) cu „un recurs imediat” („sofortige Beschwerde”) împotriva acestei ordonanțe.

29 Instanța de trimitere consideră că soluționarea litigiului pendinte în fața sa, referitor la legalitatea învestirii cu formulă executorie a ordonanței penale în cauză, depinde de aspectul dacă termenul de opoziție a început să curgă de la notificarea acestei ordonanțe penale mandatarului.

30 După ce a constatat că, în conformitate cu Hotărârea din 15 octombrie 2015, Covaci (C-216/14, EU:C:2015:686), obligația, în anumite împrejurări, a unei persoane acuzate în cadrul unei proceduri penale de a desemna un mandatar pentru a primi notificarea ordonanței penale care o privește este admisă cu condiția ca această persoană să beneficieze în mod efectiv de integralitatea termenului acordat pentru a formula o opoziție împotriva ordonanței penale, instanța de trimitere examinează diferite interpretări ale dreptului german în cauză care ar permite îndeplinirea acestei condiții.

31 În opinia sa, o primă interpretare ar consta în curgerea termenului de opoziție doar din momentul în care persoana acuzată a avut cunoștință în mod efectiv de ordonanța penală care o privește. Cu toate acestea, această interpretare ar fi, în esență, *contra legem*, dreptul german aplicabil stabilind clar că acest termen curge de la notificarea acestei ordonanțe mandatarului.

32 O a doua interpretare ar consta în a considera din oficiu că orice notificare a ordonanțelor penale unor mandatari este inadmisibilă, ceea ce ar avea ca efect încălcări substanțiale ale ordinii juridice germane.

33 În aplicarea celei de a treia interpretări posibile a acestui drept, dispozițiile naționale referitoare la repunerea în termen ar putea fi interpretate în lumina articolului 6 din Directiva 2012/13. Astfel, opoziția împotriva ordonanței penale ar trebui considerată din oficiu ca fiind formulată în termen atunci când aceasta fost efectuată în scris, în termen de două săptămâni de la momentul la care persoana respectivă a avut cunoștință în mod efectiv de această ordonanță.

34 Landgericht München I (Tribunalul Regional München I), având dubii că această din urmă interpretare este conformă cu Directiva 2012/13, a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 2, articolul 3 alineatul (1) litera (c), precum și articolul 6 alineatele (1) și (3) din Directiva 2012/13 trebuie interpretate în sensul că se opun dispozițiilor legislative ale unui stat membru conform cărora, în cadrul unei proceduri penale desfășurate împotriva unei persoane acuzate care nu are domiciliul sau reședința fixă în acest stat membru, o ordonanță penală pronunțată împotriva sa poate fi notificată unui mandatar desemnat de persoana acuzată, cu consecința că, la expirarea termenului de opoziție (de două săptămâni) care curge de la notificarea ordonanței către mandatar, ordonanța penală dobândește autoritate de lucru judecat, chiar dacă reglementarea din statul membru respectiv prevede posibilitatea ca, persoana acuzată care a formulat la instanța competentă opoziție, în scris, în termen de două săptămâni de la luarea efectivă la cunoștință a ordonanței penale să fie repusă din oficiu în termen cu urmarea că, de la pronunțarea hotărârii de repunere în termen, trebuie să se procedeze la fel ca în cazul în care opoziția ar fi fost formulată în termen?”

Cu privire la întrebările preliminare

35 Prin intermediul întrebărilor lor, la care trebuie să se răspundă împreună, instanțele de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 2, articolul 3 alineatul (1) litera (c), precum și articolul 6 alineatele (1) și (3) din Directiva 2012/13 trebuie interpretate în sensul că se opun unei legislații a unui stat membru precum cea în discuție în litigiile principale, care, în cadrul unei proceduri penale, impune unei persoane acuzate care nu are reședința în acel stat membru și nici domiciliul fix în acel stat sau în statul membru de origine să desemneze un mandatar pentru a primi notificarea unei ordonanțe penale care o privește, termenul pentru a formula opoziție împotriva acestei ordonanțe, înainte ca aceasta să devină executorie, curgând de la notificarea respectivei ordonanțe mandatarului, persoana în cauză putând totuși să solicite repunerea în termen dacă nu a avut efectiv cunoștință de ordonanța penală în cauză.

36 Pentru a răspunde la aceste întrebări, este necesar a aminti că Curtea a statuat deja că, având în vedere mai ales articolele 2, 3 și 6 din Directiva 2012/13, notificarea unei ordonanțe penale, precum cea prevăzută de dreptul german în discuție în litigiile principale, trebuie să fie considerată drept o formă de comunicare a acuzației aduse persoanei în cauză, astfel încât trebuie să respecte cerințele impuse de articolul 6 (Hotărârea din 15 octombrie 2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, punctul 61).

37 Desigur, Directiva 2012/13 nu reglementează modalitățile potrivit cărora informația privind acuzarea, prevăzută la articolul 6 din aceasta, trebuie comunicată acestei persoane (Hotărârea din 15 octombrie 2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, punctul 62).

38 Cu toate acestea, aceste modalități nu pot aduce atingere obiectivului prevăzut în special în cuprinsul acestei dispoziții, care constă, astfel cum reiese și din cuprinsul considerentului (27) al acestei directive, în a permite persoanelor suspectate sau acuzate de săvârșirea unei infracțiuni să își poată pregăti apărarea și în a garanta echitatea procedurilor penale (Hotărârea din 15 octombrie 2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, punctul 63).

39 În speță, din deciziile de trimitere rezultă că legislația națională în discuție în litigiile principale prevede că ordonanța penală este notificată mandatarului persoanei acuzate și că aceasta din urmă dispune de un termen de două săptămâni pentru a formula o opoziție împotriva acestei ordonanțe, acest termen curgând de la notificarea acesteia mandatarului menționat. La expirarea acestui termen, ordonanța dobândește autoritate de lucru judecat.

40 În această privință, Curtea a arătat deja că atât obiectivul care constă în a permite persoanei acuzate să își pregătească apărarea, cât și necesitatea de a evita orice discriminare între, pe de o parte, persoanele acuzate care dispun de o reședință ce intră în domeniul de aplicare al legii naționale în cauză și, pe de altă parte, cele a căror reședință nu intră în domeniul de aplicare al acesteia, care sunt singurele ținute să desemneze un mandatar în vederea notificării deciziilor jurisdicționale, impun ca persoana acuzată să dispună de integralitatea acestui termen (Hotărârea din 15 octombrie 2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, punctul 65).

41 În acest cadru, este, desigur, adevărat că dacă termenul de două săptămâni în discuție în litigiile principale ar începe să curgă din momentul în care persoana acuzată a avut cunoștință în mod efectiv despre ordonanța penală, ar fi sigur că această persoană dispune de integralitatea acestui termen (Hotărârea din 15 octombrie 2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, punctul 66).

42 Cu toate acestea, articolul 6 din Directiva 2012/13 nu impune ca respectivul termen să înceapă să curgă din momentul în care persoana acuzată a avut cunoștință în mod efectiv de ordonanța penală care o privește. Trebuie, în schimb, ca procedura să aibă un caracter echitabil și ca exercitarea efectivă a dreptului la apărare să fie garantată.

43 Or, Curtea a admis deja că o astfel de situație are loc atunci când, în ipoteza în care reglementarea națională prevede că termenul de opoziție începe să curgă de la notificarea ordonanței penale mandatarului acestei persoane, durata acestui termen nu este micșorată cu timpul necesar mandatarului pentru a face ca ordonanța penală să parvină destinatarului său, astfel încât acesta beneficiază de termenul menționat în integralitate (a se vedea Hotărârea din 15 octombrie 2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, punctul 67).

44 Revine, astfel, ordinii juridice interne a fiecărui stat membru atribuția să stabilească consecințele juridice ale împlinirii unui asemenea termen și, mai ales, condițiile în care o decizie în materie penală rămâne definitivă și dobândește un caracter executoriu.

45 Astfel fiind, s-ar aduce în mod vădit atingere obiectivului articolului 6 din Directiva 2012/13, amintit la punctul 38 din prezenta hotărâre, dacă destinatarul unei ordonanțe penale, precum cele în discuție în litigiile principale, rămasă definitivă și devenită executorie nu ar mai putea formula opoziție împotriva acesteia, în condițiile în care nu a avut cunoștință de existența și de conținutul acestei ordonanțe la momentul în care ar fi putut să își exercite dreptul la apărare, în măsura în care, neavând un domiciliu cunoscut, aceasta nu i-a fost notificată personal.

46 Într-adevăr, într-o asemenea situație, destinatarul unei astfel de ordonanțe, departe de a beneficia de integralitatea termenului de opoziție împotriva ordonanței, ar fi total privat de acesta.

47 Statele membre trebuie deci să se asigure că persoanele acuzate sau suspectate în cadrul unei proceduri penale, care, în împrejurări precum cele în discuție în litigiile principale, nu primesc comunicarea acuzației aduse decât în faza executării deciziei definitive de condamnare, păstrează totuși posibilitatea de a-și exercita pe deplin dreptul lor la apărare. În acest scop, de îndată ce o persoană acuzată a avut efectiv cunoștință despre existența unei decizii penale care o privește, ea trebuie să fie pusă în aceeași situație în care s-ar fi aflat dacă decizia menționată i-ar fi fost notificată personal și trebuie, mai ales, să poată să dispună de integralitatea termenului de opoziție.

48 Or, așa cum precizează instanțele de trimitere, deși dreptul național prevede că o ordonanță penală rămâne definitivă la expirarea termenului de opoziție, care curge de la notificarea ordonanței mandatarului persoanei suspectate, el îi permite în aceeași măsură persoanei menționate să solicite repunerea în termen și să beneficieze astfel, în fapt, de un termen cu aceeași durată pentru a formula opoziție împotriva acestei ordonanțe, începând de la momentul în care persoana interesată a luat cunoștință de aceasta.

49 Revine, așadar, instanțelor de trimitere sarcina să interpreteze dreptul național și, mai ales, procedura repunerii în termen și condițiile cărora le este subordonată exercitarea acestei proceduri, într-o manieră conformă cu cerințele articolului 6 din Directiva 2012/13.

50 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la întrebările preliminare în sensul că articolul 2, articolul 3 alineatul (1) litera (c), precum și articolul 6 alineatele (1) și (3) din Directiva 2012/13 trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei legislații a unui stat membru precum cea în discuție în litigiile principale, care, în cadrul unei proceduri penale, prevede că persoana acuzată care nu are reședința în acest stat membru și nici nu dispune de un domiciliu fix pe teritoriul acestuia sau în statul membru de origine este ținută să desemneze un mandatar pentru a primi notificarea unei ordonanțe penale care o privește și că termenul pentru a formula opoziție împotriva acestei ordonanțe, înainte ca aceasta să dobândească caracter executoriu, curge de la notificarea ordonanței menționate mandatarului.

51 Articolul 6 din Directiva 2012/13 impune totuși ca, la momentul executării ordonanței penale, de îndată ce persoana în cauză a avut efectiv cunoștință de această ordonanță, ea să fie pusă în aceeași situație în care s-ar fi aflat dacă respectiva ordonanță i-ar fi fost notificată personal și, mai ales, ca ea să dispună de integralitatea termenului de opoziție, beneficiind, dacă este cazul, de o repunere în termen.

52 Revine, așadar, instanței de trimitere sarcina să se asigure că procedura națională de repunere în termen, precum și condițiile cărora le este subordonată exercitarea acestei proceduri sunt aplicate într-o manieră conformă cu aceste cerințe și că această procedură permite astfel exercitarea efectivă a drepturilor pe care le prevede articolul 6.

Cu privire la cheltuielile de judecată

53 Întrucât, în privința părților din litigiile principale, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

Articolul 2, articolul 3 alineatul (1) litera (c), precum și articolul 6 alineatele (1) și (3) din Directiva 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei legislații a unui stat membru precum cea în discuție în litigiile principale, care, în cadrul unei proceduri penale, prevede că persoana acuzată care nu are reședința în acest stat membru și nici nu dispune de un domiciliu fix pe teritoriul acestuia sau în statul membru de origine este ținută să desemneze un mandatar pentru a primi notificarea unei ordonanțe penale care o privește și că termenul pentru a formula opoziție împotriva acestei ordonanțe, înainte ca aceasta să dobândească caracter executoriu, curge de la notificarea ordonanței menționate mandatarului.

Articolul 6 din Directiva 2012/13 impune totuși ca, la momentul executării ordonanței penale, de îndată ce persoana în cauză a avut efectiv cunoștință de această ordonanță, ea să fie pusă în aceeași situație în care s-ar fi aflat dacă respectiva ordonanță i-ar fi fost notificată personal și, mai ales, ca ea să dispună de integralitatea termenului de opoziție, beneficiind, dacă este cazul, de o repunere în termen.

Revine, așadar, instanței de trimitere sarcina să se asigure că procedura națională de repunere în termen, precum și condițiile cărora le este subordonată exercitarea acestei proceduri sunt aplicate într-o manieră conformă cu aceste cerințe și că această procedură permite astfel exercitarea efectivă a drepturilor pe care le prevede articolul 6.

Semnături

i — Punctele 47, 51 și dispozitivul din prezentul text au făcut obiectul unei modificări de ordin lingvistic ulterior primei publicări.